

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj
Négy hatálos példány 5 kr.
Nagyobb sorozatúak a díjazott
hirdetők alkalmatosságul a leg-
olcsóbb árértékűt választják fel.
Bélyegdíj minden külföldi fel-
smondással 50 kr.
Menny minden példány 20 kr.
Hirdetők felvételnek a kiadó-
hivatalban, KUTASI L. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHÉR-
MAN H. könyv. iradjában is.
Nér nélkül vagy bérmentésű
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adának.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre . . . . . 10 frt-kr.
Fél évre . . . . . 5 —
Negyed évre . . . . . 2 —
Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részét illető minden
közlemény írója, Vecsey-
háza földesúrnak a szerkesztőségbe
bérmentve küldendő.
Előfizetési helyben
TELEGDI K. LAJOS és J. J.
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadóhiva-
talban KUTASI L. könyv-
nyomdájában és a postahivatalok
utján.

A pártonkívüliek.

(K. B.) A mint vallási téren kelet-kező félben van egy új szekta, mely magát „felekezeti nélkülieknek” nevezni, noha e cízzel csupán választalanságát takargatja: úgy a politikai életben is keletkezni kezd egy új párt, mely magát „párton kívülieknek” akarja nevezni, noha e cízzel csupán használja, mert vagy gyávaságból, vagy pedig más indokból nem meri valódi meggyőződését a világ előtt nyilvánítani. — Pártnak tulajdonképpen nem is lehet nevezni ezen árnyalatot, mert saját magát mondja, hogy „párton kívüli”, tehát pártot nem képez, de miután többen vannak, kik így elkülönítik magukat a többi politikai pártoktól, kik nyíltan egyik párthoz sem tartoznak, őket e szerint külön párt gyanánt kell tekintenünk.

Minden politikai pártnak a korrektil kifejtett program adja meg a létjogot. Van-e ilyen programjuk a párton kívülieknek? Nincs. Nekik csak az a programjuk, hogy nem tartoznak egyik párthoz sem; — ez pedig nem program.

Valamint minden egyének tartozni kell valamely vallásfelekezethez, ha nem is osztja tökéletesen e felekezet dogmáit, legalább alapelveiben kell ezt követnie, — egy a politikai életben is, különösen a szereplő egyéneknek, valamely álláspontot el kell foglalniok, valamely párthoz kell csatlakozniok. Kívételt legfeljebb csak lángszellemek tehetnek, kiket nem elégít ki a létező pártok programja, hanem magasabb politikai eszméket igyekeznek terjeszteni. De az ilyen lángszellemek sohasem maradnak egy magukban, körjök azonnal többen csoportosulnak s készen van az új programon megalakuló tekintélyes párt. Hanem a párton kívüliek táborában ily nagy szellemek nincsenek, sőt a többiek is, kik e táborba tartoznak, ritkán adnak életjelt magukról.

Megengedjük, hogy a mi politikai pártjaink ellen külön-külön mindegyik ellen lehet kifogást tenni s akadhatnak olyanok, kiket egy párt-program sem elégít ki, — de az ilyeneknek tessék új programon alapuló pártot alkotni, nem pedig párton kívülkedni, mert ez csak határozatlanságra és férfiatlanságra mutat. Szint kell vallani minden tekintetben, — a ki ezt nem teszi, az vagy gyáva, vagy . . . színész

Kóros tünet az, midőn a politikai szereplők közt ily párton kívüliek akadnak!

Sokkal jobban tiszteljük még a legnagyobb tulzába menő párt tagjait is, mint a párton kívülieket, mert azokkal legalább tisztában vagyunk, hogy mit akarnak, míg ezeknek törekvéseit nem ismerjük, így nem is barcolhatunk ellenük.

Különben a párton kívüliek mi nálunk csak álcázott mamelukok, kik lefelé, nehogy a népszerűséget — melyet annyira imádnak — elveszítsék, nem merik bevallani mameluk-voltukat, — fölfelé pedig nem mernek opponálni, hanem ég és föld között lebegnek, mint a Mohamed koporsója.

De azért minden alkalommal, midőn szavazásra kerül a dolog, a párton kívüli urak mindig a kormányval szavaznak, — bár — mint állítják — ők nem kormány-pártiak, — noha a párton kívülieknél még a legvadabb mamelukok is derekabb hazafiak!

— A magyar delegáció. A magyar delegáció hadügyi bizottságának albizottsága, mely a hadügyi szükséglet 22. (természetbeni élelmezés 23. legénységi közétkezés) és 24-ik (ruházat és ágynemű) czimeinek megvitatása céljából küldetett ki, a hadügyminiszteriumban megkezdte munkálatait. Az albizottság elnöke W a h r m a n n Mór; előadója H e g e d ű s Sándor.

— Gróf Andrassy Gyula ő felsége által kihallgatáson fogadtattott. A „Pester Lloyd” e hirt közölve, ahhoz a következő megjegyzést fűzi: „Minden kombinációnak elejét vevendő, melyek e kihallgatás tényéhez fűződnek, megjegyezzük, hogy Andrassy Gyula gr. évek óta, valahányszor hosszabb ideig tartózkodik Bécsben, mindig tisztelgő ő felségénél. Hogy ez alkalommal politikai kérdések is kerültek szóba, az onként értendőik.”

— A fővárosi választások. Bizottsági tagokat megválasztották a fővárosban: Az I-ő kerületben: Rendes tagok: Havas Sándor, dr. Országh Sándor, Hegedűs Ferencz, Magyarovics Jeromos, Marffy Ágoston, Köffinger Frigyes, Jekelfalussy Lajos, Vlassek Ede, Keleti Károly, Prohászka Mihály, Buzsák József, Szelestey Géza. Póttagok: Bogisich Mihály, Püspöky Géza, Schmeihgyer Nándor, Szalay Pál. A III-ik kerületben: Rendes tagok: Cselka Nándor, Budai Goldberger Samuel, Gyulányi Adolf, ifj. Hassmann József, Kirschöffer Károly, Mátyás Gyula, Kugler József, Radányi Dezső, dr. Tatay Adolf, Vörösváry Bernát. Póttagok: Csillery Dávid, Behringer Mátyás, Etti M. Az V-ik kerületben: Rendes tagok: Bukovits Gyula, dr. Falk Miksa, b. Kochmeister Frigyes, Kunewalder L. M., dr. Mezey Mór, Neumann Frigyes, dr. Reich Armin, dr. Adler Zsigmond, dr. Süller Mór, dr. Szabó József, Veber Antal. A VII-ik kerületben: Rendes tagok: Mendl István, dr. Grecsák Károly, Kanovics Aladár, Schneider Alajos, Böhler Vilmos, Zichy Antal, dr. Kohn Samuel, Tormay Bela, Kirner József, Lederer Sándor, — Póttag: Ligeti Siegfried. A VIII-ik kerületben: Rendes tagok: Jókai Mór, Szenger Béla, Böhm Samuel, dr. Legányi István, Szilágyi Dezső, Horánszky Nándor, Róck Szilárd, v. Imre, dr. Ebner János, Radics Gyula, Húvós József, Felsmann József. Póttagok: Svetczky István, dr. Haas Tivadar, Winter Sándor. A IX-X-ik kerületben: Rendes tagok: Hindy Kálmán, Kurtz Vilmos, Vámosy Mihály, Vajdai Gusztáv, Tóth László, Zwick Mihály, Reichl Gyula, Krausz László, Ifj. Kern Ferencz, Tichy Ferencz. Póttagok: Turóczy Adolf, Róck István, Bayer Arnold, Steiger Tamás, Horváth József. A II-ik kerületben: Rendes tagok: Frenreisz István, Kollar Lajos, dr. Petsis Márk, dr. Kocsis Aladár, Szabó N. Ferencz, Brüll Lipót, Eckermann Károly, Mayer József, Duma György, Steuen József. Póttag: dr. Csorba Ferencz. A IV-ik kerületben: Bárd Bányhid Béla, Teller Manó, báro Kaas Ivor, Kalman Endre, Kauer József, Királyi Pál, Kontzer Alajos, Nádosy György, Ney Ferencz, grf Szapary Gyula, Sztójánovics István, Toth N., Zobel Lipót. Póttagok: dr. Burszky Dániel, Csukássy József, Lotmayer János, Mezei Péter, Zitterbarth Károly. A VI-ik kerületben: Rendes tagok: Radocza János, Pucher József, Szász László, Havass Károly, Kaszenszky József, dr. Fülöp Károly, Stern Adolf, Schweiger Adolf.

— A forrongó Balkán. A szerbek támadó fellépését Bulgária ellen oda módosítják, hogy a szerb csapatok csak néhány vármórházat szállottak meg a határon. Szerbia a hadjáratra teljesen elkesztült s a szerb hadsereg a határon Z ar i b r o d d a l szemközt olyan állást foglalt el, melyből minden pillanatban megkezdheti a kációt. Szófiában azt hiszik, hogy a konferencia nem fog a statusquo ante mellett határozni. A Jambouiból érkezett ezredet Sándor fejedelem így üdvözölte: „Legyetek üdvözölve, testverei az egyesült Bulgária fővárosának. Szerb testvereink ellenségeinkké lettek. A Szerbia elleni elkeseredés lelkesíti a csapatokat. Ruméliából naponta friss csapatok érkeznek Szófiába, melyek nyomában a szerb határra vitetnek. A bolgar nemzeti gárda hadilábra helyeztetett. — Londonból írják: Ha Oroszország, Ausztria-Magyarország és Németország elhatározzák a status quo helyreállítását, akkor Angolország egyszerű tiltakozásra fog szorítkozni. Anglia képviselője az értekezleten azon utasítást kapta, hogy sürgesse a berlini szerződésben megjelölt reformok keresztülvitelét Macedoniában.

— Oroszosiás. Kurlandban és Livlandban a császári rendelet az orosz nyelvnek a közigazgatási szolgálatba való behozatalát illetőleg már eltebe lépett és már az első, az új ukáz alapján oroszul szerkesztett okiratok a fővárosba érkeztek. Az orosz pénzügyminiszterium a legközelebbi tavaszra egy bizottságnak Közép-Ázsiába való küldésére készül, az ottani kereskedelmi és közlekedési viszonyok tanulmányozása végett.

— Az afgán határrendezés. Az afgán határbizottság már utban van Bakutul Kisil Arwat felé. A bizottság tagjai: Kulberg ezre-

des, Lessar mérnök, 7 tiszt és helyszin rajzoló, két törzskari tiszt, egy orvos egy számvevő és három tolmács. A bizottságot továbbá 27 utas egy szotnya kozák és husz török kíséri.

Rakóczy nótája.

Egy elfeledett dal.*
A negyvenes években, midőn Jósika Miklós „Második Rakóczy Ferencz” című regényében lángoló lelkesültséggel irt Rakóczy nótájáról, aig volt magyar ember, ki azt ne ismerte volna; de ha most éne dicsőült költőit, mennyire ebusulna hazafiai lelke, hogy a „dicső dal”, melyről ihletve jósia, hogy „éini fog halhatatlanul”, ma már teljesen elnémult; s csak imitt-amott akad még talán egy magamfélé „rég ember”, ki ismeri. Czigányaink pedig egyáltalán nem játszák; mert nem tudják.

Igaz, akkor sem volt az afele közönséges nóta, melyet fölkap a divat s el is koptat, míg végre werkliben nyögi el hattyudaiát. Nem volt szokás amellet kicsapongva mulatni, annál kevésbé dőzsölni. Maga a cigány is, mondhatni vallásos kegyeletben tartá s csak ritkán s csak hazafias lelkiüti körökben húzta rá.

Volt akkor Szegeden egy Koszta Zsigmonddal, ki a Rakóczy-nótát kitünően játszta. E sorok írójával történt meg egyszer, hogy egy nagyobb, de vegyes elemű s zajongva vigadó társaságban fölszólította Zsigmonddal, hogy húzza el a Rakóczy-nótát. Mire azt felelte: „Kérem ténsumar. Nem ide való az a szent nóta: ezek itt se nem értik, se nem érik azt; kár lenne vesztegetni rájuk.” S nem is húzta el. De mikor aztán inyére való társaságban részölt valaki: „Zsigmonddal! Gyertünk Bécs alá! talpra keit az egész banda s állva húzta végig Rakóczy nótáját. S ilyenkor az első hangra, mint varázsütésre, egyszerre elnémult a vigadó közönsége. Mindenki levette kalapját, s mintegy magába szálltan — meg a bortól fölhevültek is — kizozanodva, nema áhitattal haligatták a hajdani dicsőség-ről regéio hangokat.

Rakóczy nótája két részből áll: elsője az úgynevezett „hallgató” vagyis lassú; a második a „vig”, melleg indulótenyben van tartva. A lassú alatt egy szót se szóló, de még a poharhoz se nyult senki. De mikor aztán megzendült a nótának gyors és bizató része: a fiatalabbk szemeiben egyszerre fölvilant a uzaifui elhatározás nemes lángja s mint vezényezőre kapva föl poharaikat, koczintottak s néman kezét fogták egymással.

Igy mulattunk az Alföldön a Rakóczy-nóta mellett 1848-ig.

Az akkori nagy események által előidézett kedélyhangulatban mulatni — se kedve se ideje nem volt a magyarnak. A kivított szabadság megvédése harci vágygal töltte be a kebleket. Az ágyú dörgése között elhallgatott Rakóczy lassu nótája s hegyen és sikon egyedül az indulója hangzott szerte a hazában. Nem volt akkor más nóták egész — Világosig! . . .

Azóta három évtized múlt el, ezalatt a régi cigányprimások, kik Rakóczy eredeti nótáját tudták, elhaltak; az újak pedig nem tanulták meg. E sorok írója 16 év óta lakik a magyar fővárosban; halotta a helybeli s valamennyi itt megfordult nevezetesebb cigányzenészeket, de az eredeti Rakóczy-nótát egyik se játszta.

Tudva van; hogy népünk soha se hitte el Rakóczy elhunyat. Erősen meg vala győződve, hogy el s még visszajöved hazájába.

1849-ben, midőn Kossuth Szegedre vala menendő, egy alsópustai 80 éves agg parasztagdia jelent meg e sorok írójánál ezzel a kérdéssel: „Igaz-e uram, hogy Kossuth Szegedre jön?” — „Igaz.” Felelem. — „Hát aztán az ur ismeri-e Kossuthot?” — „Hogyne; igen jól ismerem.” Mire az öreg ama szánakozó mosolylyal, mely az avatlanl szemben a biztos tudást jellegzi, mondá: „Deisen uram, nem Kossuth az, aki jön, hanem Rakóczy Ferencz.” Megjegyzemre pedig, hogy Rakóczy már 110 év előtt meghalt Törökországban, az öreg egész lényében atszellemülten viszonzá: „De uram, nem halt meg Rakóczy. Krisztus urunkról is azt mondták, akik keresztre feszítették, hogy meghalt; pedig ma is él és mindörökké éini fog. Rakóczy se halhat meg; mert őt is az isten k ü l d ö t t e népének, hogy azt szabadítsa meg. Mikor kibujdosott az országból, megfogadta, hogy visszajön még. Most hát eljött. Hanem hát az

*) A „Budapesti Hirlap”-ból.

urak csak hadd nevezzék Kossuthnak, de azért Rakóczy az.”

Ily erős hittel szemben, persze, nem volt mit felelnem. Az öreg pedig e szavak után: „Hát csak azért jöttem be a tanyáról, hogy azt megmondjam”, — minden jót kívánva, eltávozott.

Hogy Rakóczy visszajövetelének rendíthetlen hite élt az alföldi magyar népben, erről többször volt alkalmam meggyőződni.

Igy, többi között, az 1844. évi tavaszán egy jó barátommal Terváron (Torontásmegyében) valem, hol birtoka volt. A község lakói tősgyökeres magyarok. Emittet barátom lévén az egyedüli uri birtokos ott, valahányszor Szegedről — ahol lakott, — átrándult Tervárra, az ottani előkelőbb gazdák, mint hogy szereték, egy kis bizalmas beszélgetésre meg szokták látogatni. Ekkor is néhány gazda jött oda. Szép idő lévén, az udvaron pipaszó mellett folyt a beszéd. Esthajnal felé, a legeelőbb az udvarra betérlett lovak között néhány márcziusi csikó is volt. Ezeket Kisgyúzi József közsegbeli tehető gazda meglátva, azt mondá: „Nézzük meg, van-e ezeknek a csikóknak lófoguk. Erre megvizsgálván a csikók szárait, úgy találták, hogy mindegyiknek lófoguk van; amin nagyon örülni látszóttak. Kisgyúzi pedig mintegy diadalérzettel beszélte el, hogy előbbi heten több tervári gazdátársával vásárban lévén Zentán, a bácskai gazdák mondták, hogy náluk az idén a csikók mind lófogal ellettek. Ithon aztán megnézvéen saját csikáikat, hasonlót tapasztaltak. — S ime — ugymond — h á l a i s t e n n e k, ezeknek is itt lófoguk vannak.”

Kérdésünkre pedig, hogy mi különös van abban, ha a csikóknak lófoguk van? mindnyájan csudálkozni látszóttak azon, hogy ilyet meg kérdezni is lehet, — Kisgyúzi azt válaszolá: „Hát az urak nem tudják azt, hogy Rakóczy Ferencz, mikor elbujdosott, azt mondata: „Ne busuljatok! Visszajövök még. Akkorra várjátok, mikor a csikók lófogal elletnek. A z o k o n v e r j ű k m a j d l e a n é m e t e t.”

S mily csudás találkozás a véletlenek?? . . . Az 1848—49-ki szabadságharcban ugyan a csikókon aratták a dicsőséget — huszáraink . . .

Ilykép adott népnünk a szabadság eszméjének Rakóczy személyében alakot. Azért várta a vezér visszajövetelét, mert erősen hitte, hogy az eszme nem hallhat meg: el s föl kell még virulnia.

S az imádásig szeretett vezérnek dala, az az édesbus nóta, mely hitének nagy részben éltetője vala, ne hangozzék többé? S a dicsőült vezértől örökségül maradt nemzeti ereklje, a varzsádal örökre elnémuljon éppen most, midőn Rakóczy halmvainak hazasallításával foglalkozik a nemzet?

Ennek nem szabad megtörténnie. S hogy meg ne történjek, van réa mód.

Ennek előterjesztése czélja e soroknak. Van ugyanis tudtammal ez idő szerint egy primás, ki az eredeti Rakóczy nótát át tudja s zenekonzervatoriumban képzett kitünő zenész léte jó játszja: a szegedi első népzenekar primása, ifj. Erdélyi Ignác, ki igen jól szervezett karval néhány nap óta a kiállítás területén levő „Szegedi halászcserében” zenél. A vele lévő hasonnevű atyja, valamikor az emittetett Koszta Zsigmonddal lévén tagja, tudja a Rakóczy-nótát s töle tanulta el fia.

Ismervén ifj. Erdélyi Ignác primásnak magyar elkövetését, meg vagyok győződve, hogy e sorok olvasására hazafiai kötelességének fogja érezni: az eredeti Rakóczy-nótát a fővárosi s kiállítás közönséggel megismertetni. Az itt lévő többi jeles népzenekarok pedig azt eltanulván, majd szerte viszik az országra s az apák hódslája ura zengeni fog minden magyar ajkán és lelkében. S mikor majd a drága hamvak visszakerkeznek a hazába, a dicsőült vezérnek lelkesítő dalával, a Rakóczy-nótával, üdvözlendi azokat a halásziúv magyar nép . . .

De ha a kegyelet nem követsné is e dalnak, mint nemzeti erekljének, visszazserzését, műbecsénél fogva is megérdemli, hogy fölélesztésével a magyar zene gazdagíttassék, mert amellet, hogy minden ízben magyar r, igen szép is, miről kétséglenlül tauskodik már az is, hogy megszületése után 111 év múlva, ugyanaból készült a világhírű s maga nemében pártatlan Rakóczy induló, mely Jósika Miklós szerint is, az „eredetinek egész erejét magában foglalja”, sőt második része majdnem hangról-hangra van az indulóban átveve, úgy, hogy alig tévedek, midőn azt hiszem, hogy az eredeti nóták épen ezen induló-ütemű része kelthette föl szerzőben a Rakóczy-induló készítésének gondolatát.

Szegedi.

en.
forint
000 nyaremény
-út 43.
atalában.
EST.
KÍTÖNTETÉS
SZÉRES-
FEHÉRVÁR
ezüstérem 1879.
DISZOKLEVÉL
1871-ben.

A konventi tagok választásáról.

(I.) A magyar ev. ref. egyház debreczeni zsinata által megalkotott egyházi törvény 53. §-ának oly nemű magyarázatát hozta...

Fejtegetni nem akarom, van-e a debreczeni és a tridenti zsinat irányja között, némi hasonlatosság? Annyi igaz, hogy centralisálni igyekezett mindenik!

Elap hasábjain megjelent közleményemben szándékosan hallgattam el a törvénymagyarázatnak ezen új módját.

Altala tudjuk meg, hogy egyházi törvényeink megalkotásában egy új és szokatlan faktor a zsinati iroda is döntőleg szerepelt.

Ezen kijelentésből az következik, hogy ha egyházi törvénynek valódi értelmét tudni óhajtjuk: a zsinati iroda leendő, melynek egyik vagy másik volt tagja, esetről esetre a törvényt megmagyarázza nekünk!

Azon hitben vagyok és talán nem is csaldodom, hogy a Debreczeni Ellenőr hosszú cikkében, éppen a zsinati iroda-nak egyik tagja, vagy helyesebben mondván egyik vezére nyilatkozik

Ezt hinnen okot át nemcsak az, hogy cikkirő a zsinati iroda "müködését részletesen ösméri s az elnök által ugya mondott szót hallotta és tudja: hanem és főleg azon körülmény, mert törvény magyarázó magos hivatóságában ugy engemet, mint a velem egy véleményen levőket oly "ujjelenéségek bolygegek, kik egyetlen kis részem, új taktikát követve, belopjuk magunkat, hogy meggrontsuk, a mit századok munkája következetesen felépített sajelen bölcsen megtartani iparkodott."

Sőt megtámadja, azon három egyházkerületet is, melyek közgyűlése, nem érzette hivatottnak magát, az egyes egyházak presbyteriumainak törvény által biztosított jogát okkupálni.

Bocsássan meg a cikkirő ur, de ily meg-

A "DEBRECZEN" TARCZÁJA.

Visszaemlékezés.

Színész és kritikus.

Jó ideje már annak, mikor egy kisebb vidéki városban a heti közlöny rettegett színikritikusa voltam. Egy egész heti műsort ölelt fel a kritikában és csináltam hatodrangu színészekből oly művészeket, a kik bravourral oldották meg feladatukat, a kik "kitűnő alakítást mutatnak be", a kik "megállítják helyüket."

A színészeket persze nem ismertem ugyan, mint most és a rendező művészi elkészítéssel nem voltam egészen tisztában. Elhittem a keservből sokat, megvoltam győződve, hogy a szerepkiosztó direktor csakugyan olyan zsarnok, a milyennek festik, és hittem azt is, hogy a kilenczedrangú intrikusnak csupa irigyságból nem adnak első rendű szerepet.

Igy esett azután meg velem, egy baleset, a mit meg ma is restellek és ennek folytán történik meg velem az, hogy pompásan tudok mulatni, ha ehhez az én balesetemhez hasonló dolgot olvasok itt-ott.

Na, ma megvolt az a pompás mulatságom és ennek örömeire elmondom az én esetemet.

Az intrikus leült mellém az asztalhoz és együtt vacsoráltunk az előadás után. Beszélgetve arról-arról, egyszer csak az én intrikusom (a kinek mellesleg mondván dunsztja sem volt a művészethez), így kezdett beszélni.

Uram, kritikus uram. Az igazgató engem megöl, legyilkol. Soha, sohasem ad egy szerepet, mert félti tőlem a maga dicsőségét. Irbej, mikor én Makón Don Caesar de Bazánt adtam: őrjögött az egész közönség, felrohant a színpadra és vállaira akart emelni. Ha el nem vesztetem volna a "Maros" erre vonatkozó

Amadással szemben, jogosítottnak érzem magam kijelenteni, hogy az általa említett "Ezres bankó" nem én vagyok az az, kik ellenségem. Nem mi taktikázunk, nem mi lopjuk be magunkat, hogy meggrontsuk a mit századok munkája felépített. De nem is cikkirő ur, ki azt, mit századok munkája felépített bölcsen megtartani iparkodott.

Századok munkája építette fel önkormányzatunknak azon presbyteri rendszerét, mely ma már névben is csak.

Minden egyházközség, minden egyházmegye és egyházkerület teljesítette kötelességeit és a teljesített kötelességek által, kiérdemelte jogait. Ma már, a kötelességek szaporodtak, a jogok egyenként és sorban szorítottak meg, vagy vétettek el. Alig pár éve még tagadták, hogy egyházunk az "episcopalis regulam" felé, rohamos léptekkel halad. Ma már ki ezt tagadni merészi, vagy önmagát ámitja, vagy ámitni akar. A zsinat tagjai közül egyes irányadó férfiak, a nélkül, hogy előre beavallották volna cselekedjüket, létrehozták a mai állapotokat. Hát nem ez-e a taktika?

Mások hogy szolgálatkészségüket bebizonyítsák, jobb ügyre érdemes kitértés és lázas sietséggel bontogatták a régi gyepüket, s részeket törnek önkormányzatunknak, ezen három évszázad zivatarai közt erős várunknak eddig ellen által nem rombolhatott falain. Mi pedig konserválni, sőt javítani és erősíteni igyekszünk azt, mit századok munkája épített. És ime cikkirő ur még is azt akarja, hogy azok a kik látják, ne lássanak; a kik hallanak ne halljanak; hanem ba az egyházi törvényt meg hagyott is az egyes presbyteriumok részére valamely-jogot, törjék keleti öngyógyítás és közönyösséggel, mikor azt egyesek, bár minő czéltől okkupálni akarják.

De t. cikkirő ur, mint mindennek, ugy a türelmemnek is van határa! Eljött az idő, s tények fogják nem sokára bizonyítani, hogy az egyes egyházak megelégedtek a "rölk nélkülok" való oly nemű rendelkezést. A zsinati iroda melynek egy tagja vagy vezére most három egyházkerület közgyűlésének törvényt tisztelő határozata ellenére, oly fennhangon hirdeti, hogy "hallgatóságosan mit mondott az 53 §-ban a zsinat," el kell jönni az időnek, hogy ha nem támadatik, legalább hasonló indítványok által, mint mostan tévé nem támad és nem támadatik. Azonban míg az az idő el jönné, mint elvtársaim, ugy én is, megmaradunk védelmi álláspontunkon, s ily czéltől, a "Debreczeni Ellenőr"-ben közölt cikkében II. sz. alatt felhozott érvek és indokokra is, válaszolni nem mulasztom el.

Kiss Albert.

Az "Ezres bankó."

Margittay Dező új népsziműrtve. Előszóradott színdarabunk tegnap, okt. 27-én.)

(K. B.) Szigligeti, Tóth Ede és Csepregy leltüntevel meglehetősen parlagon maradt a speczialis magyar drámanak, a népsziműrtve mezeje. Az újabb generáció termelvényeinek mennyisége ellen ugyan nem igen lehet kifogást tenni, hanem a minőség ellen annál inkább. Hibáik azonban a kritika, ha az újabb népsziműrtveket az említett három nagy népsziműrtő műveinek zsinórmentéke szeriut itéli meg, — mert valamit a mai lyrái költészetet nem lehet és nem szabad a Vörösmarty, Petőfi, Arany, Tompa lyrái költészetével összehasonlítani, hanem a mai igények és a mai zsinórmentéke szerint kell megítélni, — ugy kell tenni a mai népsziműrtveket is. Margittay Dező az újabb népsziműrtők kö-

számát, most be is bizonyíthatnám. Hej, uram vágyon oda az igazgatónak.

De hát hogyan? Nincsen a dolognak apozposja?

Kérem, tessék meghallgatni. Holnap este egy nyomorult csendbiztos szerepem lesz. Hat-nyolcz szó az egész, dn tessék megnezni engem abban is. Kabinetalakítást csinálók. Hat-nyolcz szó az egész. Tessék megnezni majd a maszkomat, a tartásomat és meghallgati azt, hogy mint ejtem ki azt a hat-nyolcz szavat. Legyűrtöm vele az énekest.

Az intrikus keserve meghatott. Hittem, hogy van benne tehetség és hogy csakugyan elnyomja az igazgatót. Másnap aztán megneztem a nyomorult csendbiztos szerepben s félig-meddig tetstett. Miután segíteni akartam neki, hát a következő szinkritikában a következőket írtam ő reá vonatkozólag.

(Csendbiztos) a szó szoros értelmében megkapta a műértő közönség figyelmét, azon műértő közönséget, a mely hat-nyolcz szavas szerepében is megismeri azt, a ki kedvence lesz. Valóban csudálatos, hogy ily lángész, a ki bírja az isteni szikrát, a ki képes volna elragadni a nemzeti színház közönségét is, nem érvényesítheti magát nagyobb szerepben, oly szerepben, a hol az alakítás és tehetségre, nagyobb tér nyílik. Kezdiük nem érteni az igazgatót. Miért nem ad a hírváló tehetségnek tért, miért nem alkalmazza első rendű szerepekben, holott ezt megköveteli tőle a művészet és a saját, valamint a társulat érdeke.

A kritika megjelent. A közönség egy része igazat adott és kimondta, hogy a nagy tehetségnek alkalmat kell adni. A színtársulat tagjai azonban — mosolyogtak.

A direktor válasza az volt, hogy egy hét múlva az én félre ismert intrikusomnak egy dráma főszerepét osztotta ki. Az intrikus eljátszotta ugy, hogy a közönség, a mely nem

zött tisztességes helyet foglal el. Nem állítjuk ugyan, hogy tegnap előadott darabja, az "Ezres bankó", hibátlan mű lenne, — sőt éppen tetemes fogyatkozásai vannak, — hanem a műben uralkodó népies nyelvezet, a derült hang, a komikai helyzetek ügyes kiaknázása s több sikerült népies alak mind arra mutatnak, hogy szerzőből idővel jó népsziműrtő válhatik.

Az újabb népsziműrtők azon sajtáságos szokást kezdik felvenni, hogy darabjaikban a pénzkerés a mozgató elem, ezen fordul meg a hősök sorsa. Az "Ezres bankó"-ban is így van. Hibáztassuk-e erte? Ha a többieket nem hibáztattuk, ugy ezt se hibáztassuk. Reális világot élünk, a realitás belopódzott a színpadra is, ki tehet róla? Csak a kor áramlata!

Az "Ezres bankó" mesejét — mely elég ugyesen van összeszöve, már közöltük, így most attól fél vagyunk mentve. Szóljunk tehát az előadásról. A nagyszámú közönség mindvégig jól mulatott a színdarabon, bizonyítja ezt a meg-megújuló tapsvihar, a gyakori derültés, már pedig, ha valamely mű a nagy közönségnek tetszik, hibá beszélnek a kritikuskok, az illető darab még műsoron fog maradni. A siker országn része Örley Flórá (Hegedűs Kata) illeti. Pajzán játéka ugyes sűrűsége, szépen előadott dalai is meghozták a sikert. Már kileptekor tapsvihar fogadta, mely később csak fokozódott a többi dalt meg kellett ujránia. Váradi-ról (Faragó Pista) ismét csak azt mondhatjuk, a mit előbb, hogy kellemes, érczes hangja van, hanem a játéka — az bizony nem elég ki bennünket. Bokody (Kelemen Mihály) ismét pompás alakítást mutatott a smost elő szerepek közül kevesen bírnak oly alakító képességgel, mint ő. Sajó Endre (Sas Ferke) jó volt, mint rendezés. Bodrogi Lina (Eva) igen kedves lányka volt. Somogyi-né (özv. Faragóné) azonban inkább uris szerepnek tűnt fel, mint népiesnek. Dicsőreleg kell még megemlékeznünk Foltényiné-ről (Harasztiné) és Bodroginéről (Göndörné). Gyöngy — mint gyűrtüs zsidó kitűnő volt. Gyakran kacajra fakasztotta a közönséget. Ezen alakra azonban — bár élet-híven van rajzolja — semmi szükség nincs darabban, — nála nélkül is minden megtörténhetik.

Végül valamit a rendezésről. A színpad azt mondja: hely egy alföldi mező város. És megis az első felvonásban a háttérben hegyi táj volt látható, még inkább kiritt ez a második felvonásban, midőn valóságos kancsákat tájképet — gletscherekkel borított havasokat — tüntetett fel a háttér. Az alföldön ilyen tájképek nincsenek s más alkalommal kérjük a bugó rendező urat, hogy figyelmét az ilyeekre is terjesse ki.

Helyi hírek.

* A Nagy-Hortobágyról. A hortobágyi legelő a téli idényre nem adatott ki bérbe. A legelő igen szép, — a lovak létszáma az 1500-át körülbelül meghaladja. Lovak meglehetősen nagy számban hajtatnak vissza, valamint szarvas-marhák is. A város törzsgyűléja és a csődör-ménes a mult heten hazahajtatott s részint a nagy-erdőben, részint a foltó kaszálókon vannak elhelyezve. A kiállításra felkötött öbös fogat és a tenyész-kanczák a Hortobágyra vissza-hajtatnak.

* A szombati tombola nyeremény tárgyai mártól kezdve Zádor Lajos ur üzleteinek kirakatában láthatók. Ugyanott kaphatók

szokótt el, pompásan mulatott, kaczagott párt fogoltam drámái játéka fölött. Csunyaúl bent maradt — velem együtt — a szőszban. Na, ez az egész. Ez volt az én balesetem és ezért mulatok jól mindig, ha egy olyan kritikát olvasok, a mely ezt a balesetet megközelíti.

Az imért a következő kritikát olvastam. "Pompás alakítást mutatott be... (puztábiró) és igen tetstett. Hogyan lehetséges az, hogy egy olyan kiváló tehetség, a melynek félreírmerhetlen, világos nyomai ily kis szerepben is szembőlők, nem talált zeniálításának megfelelő hatalmas tért? A mint e szerepből láthatunk: ő kiváló és első rendű jellemzéses lehetne, olyan hatalmas művész, a ki egymaga tudná képezni a társulatot főntartó oszlopot. Kezdiük nem érteni az igazgatót, de... részére nagy szerepkört és első rendű szerepet követelünk."

Mily kedves emlékeztető ez az én szomorú balesetemre; és mennyire arczomba vágja a vádat azért, hogy egykor én is írtam kritikát ambícióból!

Horgasi Boldizsár kinszenvedései. Irta: Dr. Győry Elek (Folytatás.)

IX. — Meg is látszott rajtad. — Ha nem tudjátok, mit gondol am? — Halljuk!

— Ó mindig verseket olvas. Valahányszor meglátogattam, csaknem mindig versolvással találtam, csak azt csudáltam, hogy ugyanazt annyiszor el tudta olvasni.

— Hát mindig egyet olvasott?

— Nem épen egyet, hanem egy kis zold könyv volt nála mindig.

— Tán minden könyve zoldban volt. — De én jól láttam, hogy mindig ugyaaz volt a könyv.

— Nos hát mit gondoltál. — Azt gondoltam, hogy verset írok hozzá, ez legjobban megszokta hódítani a lányok szívét.

— Ejen! bravó! vivát! — kiáltott fel Ferkó, de olyan hangosan, hogy nemsokára megnyitott a szomszéd szoba ajtaja és belépet a princzipális.

— Kíméljenek meg kérem ilyen lármtól — szólótlék udvariasan ugyan, de annál haragosabb képpel.

— Hát ön hol volt oly soká? — kérde oszusan Bóditól.

— E — én kérem, engedelmet kérek — a pékmesternél meghatalmazás végett — sugta Ferkó.

— Ke — kérem a hatalmas pékmesternél voltam, nyögte ki Bódi.

Ferkó elkezdte a nyelvet harapni. — Ez ne történjék meg egyszer — szóló a haragos princzipális — különben kénytelen leszek szolgálatát megköszönni.

S ezzel bevágta maga után az ajtó.

tombola jegyek is, valamint mindama helyeken, a hol belépti jegyek is válthatók. Nem pusztátrázis, ha azt mondjuk, hogy kiki, a ki tombolajegyekhez akar jutni, siessen azokat megvenni; mert a 30 kros tombolajegyek oly váratlanul szép keletnek örvendének, hogy ki találnak fogyni. A tombolajegyek szapora kelte egyszerűen biztosítéka a mulatság leendő nagy látogatottságának.

* Téli menetrend. A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a központi hálózatban a f. é. téli menetrend nov. 1-én fog életbe lépni. A téli menetrend a jelenleg érvényben levő menetrendtől csak igen csekély mérték tér el, a mennyiben változások jobbra helyi érdekek és főképen arra szorítkoznak, miként tekintettel a téli idény csekélyebb személy forgalmára, egyes vonalrészekben a személy szállító-vonatok közül több beszünttetett. Így — a mi bennünket közelebből érdekel — a Debreczen-H-Nánás közötti vonalon megszüntetnek a 3713. és 3714. sz. omnibusz-vonatokat; előbbi indul H-Nánásról 4 óra 23. p. delután, érkezik Debreczenbe 6 óra 25. perc este; utóbbi indul Debreczenből 7 óra 2 p. reggel, érkezik H-Nánásra 9 óra 03 p. délelőtt. A közvetlen I. és II. illetőleg I., és III. kecsi-országi személykocsik forgalma Bécsből Budapestre és Budapestről Belgrád, Temesvár, Brassó, Oudenberg, Kassa, Przemysl, Máramaros-Sziget, Debreczen, Fiume stb. és viszont a téli idény alatt is fenntartatnak.

* Új órnagy. A hivatalos lap tegnapi száma közli a tisztikar ösi előléptéseit. Bennünket közelebből érdekel, hogy P é c h y István, helyben álomozó honvéd százados, előbbkelő társakörünk egyik kiváló tagja, ezutal órnagyra léptetett elő.

* Színház körből. Amint mondtuk: színtársulatunk megint nem hozta ki a műsor lutriájából a betett számokat. A mára hirdett "Bocacchio" helyett a "Hoffmann mesei" kerülnek színpadra, Örley Flóra k. a betegeség folytán. Egész kis ispotály ez a mi színházunk! — B á c s k a i Julcsa k. a-t az igazgató több ízben föllepelti. A szerint tartja fenn vagy szünteti meg szerződését, a mint a kisasszonyt a közönség fogadni fogja. — S t r a u s operettjére, a Jókai Mór regénye után írott szöveggel bíró "Czigány báró"-t, ajánljuk az igazgató ur figyelmébe. Közönségünk mindenesetre szivesen veendi, ha — legalább Budapestben való előadása után — itt is színe hozatánk. — C s u t ö r t ö k ö n — mint már írtuk — másodszor adatik "A darvinisták" új vigjáték, melynek első előadása tetesséssel találkozott; a Somogyi által játszott báró Dolvári szerepét ezutal Z i l a h y Gyula fogja játszani. — Minthogy a darab sebeseméti és alig tart kilencz óráig, most meg egy kis darab "A váró teremben" adatik vele, melyet Demidov és Follivusz né adnak elő. Így az előadásnak 9 óráig tartó lesz vége.

* A Felolvasó körből. A kör választmánya csütörtökön d. u. 5 órakor ülést tart a collegium tanári gyűléstermében. Az ülésen, a melyet az elnök hosszas távolléte miatt kellett e hét másik felére halasztani, több igen fontos tárggyal fog foglalkozni. A mint halljuk, az iránt is tétetik majd indítvány, hogy a felolvasó estélyek a csütörtöki napról szerdára tetessenek át, a mi mellett több nyomós érv szól. Azonkívül alighanem szóba kerül az is, hogy mi módon volna a kör működése szelebbebb alapra kiterjesztendő oly irányban, a mint az a helyi lapokban már több ízben szóba került.

* Eljegyzés. H-Szo kedves és szellemen leand szonyt, eljegyzte S z á b irtokból; fia S z á s z E d p e n t á r t o r n o k a n. Áldásuuk!

* Tiszti estély. A berendezett ettermenkő tely tartatik, melyhez bevezni. A bucsu estélyt, tiszti kara tartja néhány mából. A bérli ez estély csapoltat.

* Husárok: megá 1885 évi okt. 28-tól Nov Racz Györgyvel czeledud

mozgó tömeg ugyancsak notát.

Multkori ismerőseim lentek, de mind meg se tudtunk, nem jelent meg rájuk.

Az ő szívebe mely meg magát, az a kinos gyalok választott királd nideg közönyűvel fogadta.

Ó most nem jött el, egyetlen lány azt a sajtást ó távolléte fog okozni!

Bódi barátunk nagy számította, hogyha egy b r o g a t j a m e g a k ö z s z i v i l á n e g y t ű z e s v e r s e l m e g k e z e f o g a d r a g z s i v k ö r ű l o v a s z a l a n a p s u g a r a t o l.

Azt meg kell adni, zelve volt, képzelve a s m i o l v a d é k o n y j e g e s p a n k a t a v a s z e n y h e l e h e t e n e k.

De tán némi erszen rultak e pontos számításlan körve: kezénye lón, furdóban egybegyűlt szép.

De tán jobb is volt, csendjében a pafond tit epedő pillantásokkal, m e r z e k e n y s z i v e t e g y u j a b b.

Nem lehet előre re vetemedett volna szem szerveivel kellett volna m h o m l y o s r e j t e k b ű l, h o g y i s l a t s z o t é s z e r v e n n i t á v.

Deha csakugyan kiki barátunk távolléte batásat mat azzal, hogy saját szem na el, hogy nem faj az ó e szép lányunk.

(Vége kö

* Kiállítási zárú szagos kiállításnak f. előtt 11 órakor vége kezése alkalmából ö s s z e s á l l o m á s b á t a s z e k i v o n a l e s a z l o m a s á t — 50%-al m e r t i j e g y e k, s o r s - a z e z e n j e g y e k r e n e z r o z m a n y o k e p s e g b e n t o b e r h ó 31-tól kezdve 12 óráig fognek kiada.

* Személyi hir. fősöpán ur a ma esti Nagy-Károlyból.

* Esküvő. M i h i z m e r t h e l y b e l i f i a t a l k e z e t t e o l t á r t o z h o z S z e n t s u n k k e d v e s e s m ű v e l t.

Az esketési szertartás zónsög vett részt. A d s z e r e l e m b ű l k o t o t t f r i g.

* Bucsuzó. E g y k á t o r e s z a v a k k a l b u c s z e t t t e s t v e r e i m! E g y m e s i k n e h e z e m r e, m e g p e n e m s z e r e t e k e m e g, m e t i t e k e s z a z U r s e m z e h a e n g e m s z e r e t e k e k, e v i j á r a n d o s g o m a t. N e m e r t k i l ű b e n t o b b e s e m e s z a z U r s e m z e b e n t o b b e t h i v a k ö z ű t o b b t e m e t e s z g y á s r á m. A h i t k ö z s e g e s z e s e m m a r a s z a l t a p a.

* Mem hisz a c s e l v i l a g o s s á g t a s z e r e t e t i s z e l e n d ű r h o z: — e s z u d á k b a n, d e a z o t m e m o d a a z. N e m m a g y u r? — S z i v e s e n, f o r d u g e d e l m e s k e d i k s a t i s z t e v e g h i z u t o t r a j t a b o t j a t e d? — D e m e g á m! v o l n a a c s u d a, h a n e m.

* Idők jele. A h, k i e m e n n y i r e s z e r e t e m e s m i l y k e g y e d e r t f e l k o t o l n i! K e g y á r v a s z a v a s e m s z á m o m r a, n a? S z ó l j o n, s z ó l j o n a z i s t e a k i s s a s z o n y h o s z u v o n a k o t.

— M e n n y i k é r e m a z e v i f i l a s z t á s. — M i t s z e r e t e g e t v a g y s z á z o z e r f o r i n t o t? n e k s z a z o z e r f o r i n t j a v a n.

— H á z i o r v o s a, b a r á t o m? — H i s z e s t u d a t l a n, n y e l g e. — o k a. E g y i z e n a z t k e r d e z v á s t a l á b a, m i r e a z o r v o s h o g y n e m f e r b e l e e l e g e n d ű a k a r m á s o r v o s ról.

* Eljegyzés. H-Szo kedves és szellemen leand szonyt, eljegyzte S z á b irtokból; fia S z á s z E d p e n t á r t o r n o k a n. Áldásuuk!

* Tiszti estély. A berendezett ettermenkő tely tartatik, melyhez bevezni. A bucsu estélyt, tiszti kara tartja néhány mából. A bérli ez estély csapoltat.

* Husárok: megá 1885 évi okt. 28-tól Nov Racz Györgyvel czeledud

adama helyeken, ok. Nem pusztá kiki, a ki tom- egyek azok meg- jegyek oly vá- lenek, hogy ki k szapora kelte buliság leendő

gyar kir. ágától vett ér- lózatón a f. é. letbe lépni. A nyben levő me- merben ter el, helyi érdekük nékent tekintet- mely forgalmára, szállító-vonatok y — a mi ben- a Debreczen- megszüntetnek a onatok; előbbi 23. p. delutan, óra 25. percz czeából 7 Nánásra 9 retlen I. és II. u személykocsik és Budapestről derberg, Kassa, brecczen, Fiume att is feantar- lap tegnapi előleptéseit. hogy P é c h y onvéd százados, k kiváló tagja, etett elő. mondottuk: szin- a másor lutri- hirdetett „Boc- a n n m e e i” k. a betegsége z a mi szinhá- k. a-t az igaz- szerint tartja desét, a mint a dmi fogja. — ai Mór regénye zigány bárót-t, lmebe. Közönsé- endi, ha — leg- ása után — itt ó r t ö k ö n — adatik „A dar- ek első előadaa yi által jászott Z i l a h y Gyula darab sebesme- , most meg egy adatik vele, me- dnak elő. Így az vége.

* Kiállítási zárünnepély. A budapesti or- szágos kiállításnak f. é. november hó 4 én dél- előtt 11 órakor vége menő ünnepélyes bere- kesztése alkalmából a m. kir. államvasutak ő s s z e s á l l o m á s a i n, — kivéve a záknay- bátaszéki vonal és az arad-temesvári vasut ál- lomását — 50%-al mérsékelt kiállítási menet- terti jegyek, sors- és belépti-jegyek nélkül, az ezen jegyekre nézve fennálló egyéb hatá- rozmányok épségben tartása mellett, f. é. ok- tóber hó 31-től kezdve, november hó 4-én déli 12 óráig fognak kiadni.

42 kr. Rác Györgynél csapó-utca 10. sz. a Rózsater 10. sz. alatt. 46 kr. Magyar Gábor- nál czeled-utca 56 sz. a. Dedó utca 124 sz. a. Boldog Istvánnál Rózsater 12 sz. a. Balogh Jánosnál Rózsater 10. szám alatt. 48 kr. Ma- gyar Gábornál piac 1-ső székben, — valamint egy kóser és két orihodot székben a piacon — Minden többi bejelentett 21 mérszárzések- ben pedig 44 kr. Jegyzet: Magyar Gábor há- rom mérszárzékében 1 kiló hus nyomtaték nél- kül 8 krral drágább. Debreczen, 1885 októ- ber 27-én.

ték őket s ott tartották hajna- li g, míg tejes városi rendőrkapitány ki nem szabadította őket. — Szabó Géza ur augus- tusban T. honvédtisztvel valami fölött nyilván- nos helyen összetűzött s akkor T. hadnagy Szabót kardjával arczán sulyosan megvagdalta ugy, hogy négy hétig fektött s szeme világa majd elveszett. Tegnapi Szabó Géza a Köves- kávéházból haza menve, 11 1/2 órakor a Bu- him utcában két tiszt hátulról, egy pedig előlről került elébe s az egyik kardját Szabó ellen csapásra is emelte, de egy Szántó nevű arra járt ifju megfogta a tiszt karját. Szabó erre a városháza visszasietett s onnan egy rendőrről s Dóczy biztossal lakására, saját házába akarta kisérteni magát, mely nem messzire van a veszpremi nemzeti kaszinó- piaci épületétől. A mint majdnem háza elé ért, Krausz hadnagy egy 14 fegyveres honvé- dből álló csapata elébe támad s a rendőrről együtt elfogja s beviszi őket a laktanyába, hol később Török is „megjelent s Pally hadnagy többször tetleg bántalmazta Szabót, karjára ütven többszörösen. Dóczy biztost majdnem el- fogta a dühöngő hadnagy. Dóczy erre fölkel- tette Fejes városi rendőrkapitányt s ez a történetről értesülve, kireklamálta Szabó Gé- zát s a rendőrt, kit a hadnagyok ismét fegy- veres örök közt küldtek reggeli 4 óra felé a városházra.

Közgazdaság. — A dohányjüvedék a múlt évben elaru- sított 877.179.660 darab szivart, 12.497.343 kilogram pipadohányt és 106.532 kgr. burnó- tot. E végre feldolgoztott 11.516.322 kgr. beiföldi s 3.518.400 kgr. külföldi dohányt és pedig gyártott 799.135.1845 darab szivart 14.657.792 kgr. pipa- s szivardohányt és 74- 836. kilogram burnót. Külföldről behozott 3.846.595 kgr. dohányt és 2.018.350 kgr. sziv- var. Minden ágáln nagyobb volt az import és a gyártás tavaly, mint 1883-ban, csak a bur- nó: gyártása s eladása apadt ismét és pedig a gyártás 10.000 az elárúsítás 6000 kilogram- mal. A dohányjüvedék több mint 20 millió frt tisztza jüvedelmet hozott az államkincstárnak. — Budapesti sertesvásár. Kőbánya okt 24. Az üzlet változatlan. — Magyar urasági öreg nehez 42 1/2 — 44 1/2 frtig, magyar urasági fiatal nehez 45. — 46. — frtig, magy. uras. fiatal közép 46. — 47. — frtig, magy. uras. fiatal könnyű 47. — 48. — frtig, magyar szedett nehez 43 1/2 — 44 1/2 frtig, magyar szedett közép 44 1/2 — 45 1/2 frtig, magyar szedett könnyű 46 1/2 — 48. — frtig, romániai átmeneti ba- konyi nehez. — 38 1/2 — frtig, rom. átmeneti eredeti közép — — — frtig, szerbiai átme- net nehez 44 1/2 — 45 1/2 frtig, szerb. átmeneti könnyű. 47. — 48. — frtig hízó a vasutról másálva 30. — 33. — frtig, hízó 1 fél éves elősulynba 4/0 — —. hízó két éves elősulynba — — — frtig, makkos sertes elősulynba, 46% levonással frtig. Az árak hízalt serteseknél páronként 45 kiló és 1% os levonással méterámszánkint ér- tendők. Romániai és szerbiai serteseknél, me- melyek mint átmenetiek adattak el a vevőnek, pá- ronként 3 arany várn fejében megtérítetik. — A szőlőszedésmaváltás ugye az 1884- iki zárszámadások szerint ezen évben ismét rosszabb fordult. A váltáság kötelezetteknek, már tekintettel az 1883-évi XI. törvényzikk által nyújtott könnyítésekre is, 780.157 frtot kellett volna, mint az 1883. végeig esedékesé vált tartozásokat leróni. Ehhez adva az 1884. év folyamán esedékesé vált 1.879. 868 frtot, a váltáságot lezeteknek tavaly 2.660.026 frtot kellett volna lefizetni; nem bírtak azonban többet, mint 1.141.815 frtot leróni, úgy hogy csak a múlt évből ismét 1.518.211 frttal szá- porodott a kötelezettek hátraléka.

mem egy kis zöld

nyve zöldbe van

gye mindig ugya-

szó moszó tömeg ugyancsak vig arczokkal járja a

— Hazánk s a külföld.

Muzsák.

nyem egy kis zöld

nyve zöldbe van

gye mindig ugya-

szó moszó tömeg ugyancsak vig arczokkal járja a

— Hazánk s a külföld.

Muzsák.

nyem egy kis zöld

nyve zöldbe van

gye mindig ugya-

szó moszó tömeg ugyancsak vig arczokkal járja a

— Hazánk s a külföld.

Muzsák.

nyem egy kis zöld

nyve zöldbe van

gye mindig ugya-

szó moszó tömeg ugyancsak vig arczokkal járja a

— Hazánk s a külföld.

Muzsák.

nyem egy kis zöld

nyve zöldbe van

gye mindig ugya-

szó moszó tömeg ugyancsak vig arczokkal járja a

— Hazánk s a külföld.

Muzsák.

nyem egy kis zöld

nyve zöldbe van

gye mindig ugya-

szó moszó tömeg ugyancsak vig arczokkal járja a

— Hazánk s a külföld.

Muzsák.

ÉNCSILLAG ANNA.

óriási hosszúságu Loreley hajammal, mely az általam feltalált haj-növesztőkenőcs következtében, 14 hónap alatt 185 cmtr. hosszúságot ért el és oly sűrűn nőtt, hogy annak súlya miatt három fontot már is ki kellett vágni.

Ezen haj-növesztő kenőcs a leghíresebb szak-ferniak és orvosi fakultások által elemzettetvén, nemcsak teljesen ártalmatlannak, de a maga nemében kitűnőnek is találtatott. Növeli ugyanis a hajak növesztő képességét, erősíti a haj alapot s a leghiztosabb mód a haj megtartására, valamint kopasz fej, ritkás bajusz és haj ellen is kitűnő hatásának bizonyult.

Mély tisztellel.
CSILLAG ANNA
Küldemények minden világrészbe, az összeg előleges beküldése mellett, vagy utánvétellel eszközöltek.
Csillag et comp, Budapest, Király-utca 26. szám.

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnek V. Emil ur gyógyszerárában.
Ára köcsögönként 50 kr., 1 frt és 2 frt használati utasítással.

ANNA CSILLAG

A gyógyulás bekövetkezik, a mint a jónak bizonyult gyógytápszert, a testhez juttatják.

Hoff János urnak

feltalálója s egyedüli előállítója a valódi malátakészítményeknek legtöbb európai uralkodó udvari szállítójának, cs. kir. bizottsági tanácsos stb. stb. Bécs, Gräben, Bräunerstrasse 8 sz.

Tisztelt uraságod! Ezennel kérem önt, sziveskednek nekem postafordultával az ön Hoff János féle malátakészítményi egészségügyi söréből 11 palackot és 2 zacskó malátacukorkát küldeni. Örömet szerez nekem az, hogy tisztelt uraságodat értesíthetem, hogy az említett malátasör, s malátacukorkák feleségem szenvedését enyhítik, éjjel pedig az alvást s a kívánatos nyugalomt szük lehetősége, szóval a máig elért eredmény engem teljesen kielégít és az élyőört betegnek az ön malátaszer készítményel igen nagy könnyebbülést szereznek.

Nagykoros, 855. ang. hó 15-én, Garzó József, földbirtokos.
Ö fensége az Oettingen-Waldersteini fejedelem ezt írta. Emberi kötelesség, a szenvedőnek egy oly kitűnő szer (Hoff János féle malátakívonatot) megszerzését megkönnyíteni.

Távirati sürgöny Ö királyi fensége a Wales I hercegeől. Ö királyi fensége a Wales-i hercegnő számára az ön erősítő malátakívonatóból azonnali szállítást kérek. (Udvari szállító cím.)
Kegyetlen irata Ö királyi fensége Hohenzollern Karoly Antal hercegnak a Bene merenti érdemjegy legkegyesebb adományozásánál „Senkire sem illik jobban a Bene merenti felirat, mint önre a megérdemesültre.”

Megjegyzés. Valamennyi hirdetés malátakívonatókról utánaotok, mit ugy a betegnek, mint az orvosnak kell tekintetbe venniök. A valódiság jelenl a Hoff János-féle malátakészítmények a védjegynek (a feltalálónak Hoff Jánosnak arcképe s aláírása) kell lennie.
Meggyógyult betegnek leírását a használati utasítással együtt, kik megbetegéségből, testi gyengeségből, hámorrhoidál szenvedéstől meggyógyultak, mindenki ingyen megkapja.

Árak: Malátakívonati egészségügyi sör 1 palack 60 kr Budapestről elküldésé: 11 öveg 520 frt, 28 öveg 16 frt, 58 öveg 32 frt. Fél kiló malátá-cukorkaládé 12 frt 40 kr. II. Fél kiló 1 frt 60 kr. III. Fél kiló 1 frt. Nagyobb megrendelésektől árleengedéssel Malátacukorkák 1 zacskó 60 kr. 30 és 15 kr. Malátakívonati 1 övegcsé 1 frt 20 kr, kisobb 70 kr. Gyermekápmalátaliszit 1 frt. Egy malátá furdó 80 és 50 krajczár. 2 frtnyi összegeen alul nem szállítatik semmi.

Főraktárak: Csanak József, Rickl J. Z. Imos, Geréby F. Öp, Varga Lajos Debreczenben. A valódi Hoff-féle malátá egészség ser 60 kr. Debreczenben; továbbá Korányi Imre gyógtárában Nyiregyház, és (Kiss Sámuel) Janki Antalnál N-Váradon.

32.

Huzás már október 31-én.

Csak még kevés készlet

BUDAPESTI SORSJEGY á 1 ft

11 SORS-
jegy 10 ft

Főnyeremény készpénzben

100.000 forint

Továbbá 20.000 frt 10.000 frt 5000 frt ért. stb. 4000 nyeremény

Kiállítási sorsjegyek kezelősege, Budapest, Andrassy-út 43.
Sorsjegyek kaphatók e lap kiadóhivatalában.

Egy pár katona kesztyű 75 krtól 2 frtig.

NAGY ANDRÁS
Kistemplom-bazár 3. szám. kesztyűgyáros Kistemplom-bazár 3. szám.

Ö Felsege, a király által szabadalmazott Keleti-féle sérvkötők

mindenféle orvosi kötszerek, betegápoló eszközök, orthopaediai műszerek, aranyeres ülő- és szélpárnák

raktára

DEBRECZENBEN

Kistemplom-bazár

DEBRECZENBEN

Ajánlja különösen
férfi és női fehér és vadg-lambszin kesztyűt tüzet száma 7 frtől 11 frtig, ugyszintén mindenféle férfi és női kesztyűt 7 frt. 50 krtól 11 frt. 50 krig.

Pár száma

következő jutányos árakban:
női kesztyűk 2 gombos 75 krtól 1 frt 60 krig.

férfi

NAGYVÁL SZTEKTÉL BUNDÁS ÉS MOSÓ KESZTYŰKBŐL!
Ezeket kivül a t. közönség rendelkezésére folytonosan készletben állanak különböző női különlegességek, ugymint: méltúör, mell-szívb, méhfeeskenő, irigator, minden hozzá szükséges kész-
léssel, — és méh-percek mindenféle alakban

Nadrág-tartók és strimpfi-kötők nagy választékban.
PINCZERTÁSKÁK, SZARVÁSBŐRBŐL.

Szabónak beszt szarvasbőr, veres és szürke színekben.
Mosás és tisztítás végett női és férfi kesztyűk 12 kr., tisztítás 15 kr.
ho szu kesztyűk 25 krtól elállatának.

A leghíresebb SZEPLŐ-KENŐCS és valódi Brázy-féle sóborszesz sziatén nálam kapható. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek.

Becsés megrendeléseket kér

tisztelettel
NAGY ANDRÁS.

Szarvasbőr nadrág 18 frttól 35 frntig.

KITÜNTETÉS
SZEGED
éremére mmel
1876.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KITÜNTETÉS
SZÉKES-
FEHÉRVÁR
ezüstérem 1879.

KUTASI IMRE
KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

DEBRECZEN, Főpiacz. Sz. NAGY KÁROLY ház.

Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére; elvállal:

tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét- bor- és árlapokat;

diszmuveket arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkívántató

ROVATOZOTT IVEKET;

disznes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászat köréhez tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközöltek.

A papir gyári árban számítottak

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő DEBRECZEN, ez. hir-
lapban a legolcsóbban számítva közzé teszek.

KUTASI IMRE.
könyv- és könyomda-tulajdonos.

KITÜNTETÉS
L O N D O N

DEBRECZENBEN, FŐPIACZ, SZ. NAGY KÁROLY ház.

DISZOKLEVÉL
1871-ben.

Előzetes árak:
Helyben és postán küldve
Ngy évre . . . . . 10 frt
Fél évre . . . . . 5 frt
Negyed évre . . . . . 2 frt
Egyes szám 5 kr
A lap szellemi részét illetően
den külsőlegi főpíra, Voss-
nak földszini, a szerkesztő-
börmeire küldendő.
Előzetes helyben
TELEGDI K. LAJOS és
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésben és a kiadó-
talban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatal-
niján.

A nemzet

... mert kormány

(K. B) Politika
szes lakossága eg-
képez, e nemzetiség
nézve lehetnek —
különféleségek a lak-
lemre nézve e földön
a magyar lakhatik.
példa a lefolyt száza-
hazánk minden lako-
magát magyarnak, his-
ból, melyeket nemze-
kevés dicsőség esik a
Csak e század folyam-
izgatásai következtében
lunk a nemzetiségi vis-
ben lángba és vérbe
részt. A nemzetiség
magyar ellen a kama-
lón, hogy éppen ugy
kormány által, mint a
zet. E példából tanul-
tiségeink, beláthatják
Szent-István koronáján-
nek szabadon, — de
ből látszik, képtelenek
javukat belássák.

A nemzetiségi
lyet minden szabadel-
keltett volna, vagy leg-
lett volna meghozni, is-
zetiségeknek. Felcsigázt-
seit, megerősítette bent-
hogy e földet nem egy-
ges magyar nemzet lak-
ajku népek összessége, a
gyarság csak hegemonia
nem ütötte rá az összes
zeti bélyegét.

E hegemonia, e
ellen mindent elkövetne
melyeknek aspirációit
nem kis mértékben —

A titkos és nyil-
mellett a politikai téren
nemzeti ségi párt-
szükség sincsen, mert
szól hangos tanubizony-
hogy a magyar az ideg-
soha el nem nyomta, s
gadta őket, mégis mily
a jutalom!

Elég kár, hogy a
nemzetiségekkel ily nagy-
den bánt el, — hogy ut-
lette meg, magába olv-
ajkuakat, — ez esetbe
ma nemzetiségi izgatások
nemzeti ségi kérd

A szászok, oláhok,
jan küldenek külön képv-
mentbe, kik ha nyíltan
szerepelni, mint a magy-
gei (ámbar ilyenek is van-
a magyar állam barátain-
hatók.

Nem is lehet egy
nemzetiségi képviselőket,
nak, melyből egy esetleg
boru kicsirázhatik.

A kormány nem bán-
erélyesen, sőt — mondha-
delgeti őket, mert a leg-
kormányval szavaznak, m-
akárki támogatja őket, es-
többeség.

Ha az oláhok és tót-
zeti ségi képviselőket a
még némileg érthető volna
az oláhok, mind a tótök
legalább is régibb lakosai
a magyar nemzet; — de
okuk panaszra, mert bizo-
ság itt meg nem települ,
alá nem veszi: régen elsep-
a népvándorlás áradata, va-
yadtak volna a nemetségek